

6. Näringsliv med handel och besöksnäring

Sammanfattning

Befintliga och nya företag ska ha goda förutsättningar att utvecklas.

Tillverkningsindustrin dominerar i våra båda kommuner och har ett högt teknologiskt kunnande och hög investeringsnivå i ny teknik. Det finns en koncentration av metallbearbetande företag som är unik i Sverige. Företagen är i många fall internationellt ägda och verkar på en global marknad. Näringslivet i Karlskoga och Degerfors har kommit långt i omstruktureringen från ett fåtal dominerande företag och måste på konkurrenskraftiga villkor ges alla möjligheter att utvecklas vidare. Tjänste- och servicesektorn har växt och förutsätts bli en allt viktigare sektor i framtiden och är av avgörande betydelse för att kunna erbjuda en varierad arbetsmarknad.

Nya områden för industriändamål med god tillgång till infrastruktur behövs för större sammanhängande etableringar. Lägen som föreslås för vidare studier är Våtsjötorp, Linnebäck, Högeberg/Tällekullen och Stubbetorp. I befintliga industriområden ska i första hand redan förekommande företags expansionsbehov tillgodoses.

På landsbygden uppmuntras mindre företags-

etableringar som kan komplettera den traditionella näringen på landsbygd.

Centrum i Karlskoga och Degerfors ska utvecklas som mötesplatser där människor kan träffas, handla, och få nya intryck. Vi vill därför arbeta för att koncentrera den befintliga och tillkommande handeln i Karlskoga och Degerfors centrum. Storängen ska utvecklas till ett gemensamt centrum för sällanköpshandel och utrymmeskrävande handel som kan locka kunder från ett större omland. Dagligvarubutiker bör vara spridda över tätorterna. Kommunerna ska vara öppna för nya etableringar.

Besöksnäring är en starkt växande näringgren och attraktioner för besökare ger samtidigt positiva upplevelser för invånarna. Tillgången till ett av landets internationellt mest kända varumärken, Alfred Nobel, ska användas bättre för att stärka besöksnäringen. Kommunerna ska bidra till att utveckla ett nära samarbete mellan alla berörda parter. Besöksmål som bör lyftas fram är bland annat Sveafallen i Degerfors och Björkborns herrgård i Karlskoga.

6.1 Näringsliv

Industristrukturen i Karlskoga och Degerfors har sitt ursprung i två dominerande företag, Bofors AB och Degerfors Järnverk. Båda företagen växte rejält under första delen av förra seklet med de mest expansiva åren mellan 1930 och 1970. AB Bofors var ledande tillverkare inom försvars- och sprängämnesindustrin och Degerfors Järnverk en stor producent av rostfritt stål. De båda företagens dominerande ställning gav under den här perioden inte mycket utrymme för andra företagsetableringar, inte minst på grund av att all tillgänglig arbetskraft behövdes i de båda företagen. Efter 1970-talets oljekris, ökande internationell konkurrens och för Bofors del allt färre försvarsbeställningar, inleddes en strukturomvandling som kom att resultera i betydligt färre arbetstillfällen både i AB Bofors och Degerfors Järnverk.

Idag är näringslivet i Karlskoga och Degerfors betydligt mera diversifierat (för Karlskogas del är index 115 % mot genomsnittskommunens 100 %), efter en omfattande strukturomvandling med avknoppningar och efterfrågan på nya tjänster som följd. Från 1990-talet har denna omställning till andra verksamhetsgrenar accelererat. Genom dessa nya företag har sysselsättningsnivån någorlunda kunnat bibehållas. Det totala antalet anställda i Karlskoga och Degerfors är förvisso färre än när de båda dominerande företagen gick som bäst men har inte sjunkit i samma takt som befolkningen i de båda kommunerna. Antalet arbetstillfällen i Karlskoga och Degerfors kommuner var år 2008 ca 18 700, en minskning med ca 3000 (ca 16 %) sedan 1970-talet.

Karlskoga och Degerfors verkstadsföretag står idag för ett mycket stort kunnande och ligger på en hög investeringsnivå i ny teknik. Koncentrationen av metallbearbetande företag är unik i landet.

Försvarsindustrins verksamhet är fortfarande betydande i Karlskoga, men produktionen är numera fördelad på många företag. Högteknologisk forskning och utveckling inom försvarsindustrin har i allt högre grad överförts till nya användningsområden och därmed bidragit till flera företagsetableringar. Degerfors Järnverk, som idag ägs av Outokumpu Stainless, är idag inte lika dominerande som arbetsgivare, men som världsledande aktör på rostfri plåt en betydande motor för regionens tjänste- och underleverantörsföretag.

Flera av de större verkstadsföretagen är internationellt ägda och styrs i många fall från huvudkontor i andra länder. Produktionen i dessa företag och i det underleverantörsnätverk de omger sig med är i huvudsak inriktad mot världsmarknaden, vilket gör Karlskoga och Degerfors synnerligen integrerad i och beroende av den globala ekonomin.

Genom strukturomvandlingen i industrin har service- och tjänstesektorn vuxit. Dels på grund av att industrin sålt ut stora delar av tidigare interna service- och tjänstefunktioner, för att i stället koncentrera sig på ”kärnverksamheter”. Men service- och tjänstesektorn har också vuxit genom den snabba utvecklingen av ny och rationellare teknik för produktionen.

Nya företag startas framförallt inom service- och tjänstesektorn, som i Karlskoga och Degerfors liksom runt om i världen i övrigt blir allt viktigare och utgör en allt större del av sysselsättningen. Bl a bör nämnas företaget Transcom i Karlskoga med ca 1000 anställda.

Verksamhet	Karlskoga	Degerfors	Index Riket = 100	
			KGA	DFS
Tillverkningsindustri	30,3	35,6	201	236
Jord och skogsbruk	0,8	2,0	48	120
Energi och miljö	1,5	0,6	144	61
Byggverksamhet	4,6	7,1	69	106
Handel	8,5	7,0	69	56
Transport	2,6	2,2	50	43
Hotell och restaurang	2,3	2,5	80	86
Information och kommunikation	2,3	1,0	60	26
Kreditinstitut och försäkringsbolag	0,7	0,2	34	12
Fastighetsverksamhet	1,2	0,7	82	47
Företagstjänster	12,4	4,6	116	44
Civila myndigheter och försvaret	4,4	1,7	82	32
Utbildning	6,8	12,0	67	117
Vård och omsorg	17,5	16,9	109	106
Personliga och kulturella tjänster	3,4	4,3	81	102
Okänd bransch	0,6	1,4	56	125

Fördelning av antal arbetstillfällen i respektive kommun % 2008 (Källa SCB AMPAK 2008)

Tillverkningsindustrins andel av näringslivet är avsevärt högre i Karlskoga och Degerfors än i medelkommunen.

Kommunerna ska genom planering tillse att det finns mark för olika typer av företag och verksamheter och arbeta för att den lokala infrastrukturen byggs ut för att stödja företagande och svarar upp mot företagets behov. Kommunerna kan i större eller mindre utsträckning även tillhandahålla lokaler för företag. De flesta lokalerna ägs av företagen själva eller av privata fastighetsbolag. Kommunerna kan också bidra till att minimera konflikter som kan vara inskränkande för näringslivet, t ex genom att bostäder inte placeras för nära störande verksamhet. I andra frågor, t ex större vägar och järnvägar, ska kommunerna aktivt verka för önskade förändringar eller en önskad utveckling som svarar mot framtida krav, men är här helt beroende av t ex Vägverket eller Banverket (Trafikverket från 1 april 2010).

Degerfors kommuns två fastighetsbolag, Degerfors Byggen AB och Degerfors Industrihus AB förvaltar 41 000 m² industri- och kontorsyta (år 2010) medan 225 000 m² förvaltas av privata fastighetsägare (Källa: Vertex och Datscha).

Karlskoga kommun har inget kommunalt bolag som förfogar över verksamhetslokaler även om det kommunala bostadsbolaget har en mindre andel lokaler i sitt bestånd.

Näringslivet i Karlskoga och Degerfors har idag ett väl utvecklat nätverk för samarbete mellan företag. Samarbetet mellan kommunerna och det lokala näringslivet är bra men måste naturligtvis fortsätta utvecklas, vilket är en förutsättning för att företagen ska kunna bibehålla och samtidigt förstärka sin konkurrenskraft gentemot omvärlden.

- Kommunernas strategier och organisation ska bidra till en konkurrenskraftig och hållbar utveckling av näringslivet.
- Kommunerna ska ses som en gemensam arbetsmarknad och samarbeta om företags-etableringar.
- Kommunerna ska planera för att minimera konflikter som kan vara inskränkande för

- företagande, t ex genom att bostäder inte lokaliseras för nära störande verksamhet.
- Kommunerna ska genom planförberedelser tillse att det finns mark för olika typer av företag och verksamheter och att den lokala infrastrukturen så långt det är möjligt svarar upp mot företagets behov.
 - Kommunerna ska aktivt verka för en utveckling som svarar upp mot den lokala arbetsmarknadens framtida krav på tillgänglighet, t ex förbättrad infrastruktur i form av vägar och järnvägar.
 - Möjligheterna att bättre utnyttja E18-sträckningen genom Karlskoga för att locka företagsetableringar utreds.
 - Kommunerna ska verka för att samarbetet mellan företagen och mellan företag och kommunerna fortsätter utvecklas.
 - Kommunerna ska aktivt verka för att företag kan få tillgång till lämpliga lokaler, genom eget fastighetsinnehav eller genom samarbete med privata aktörer.

6.2 Industriområden

Karlskoga har idag (2009) cirka 3,5 km² (3 500 000 m²) planlagd mark för industri och motsvarande verksamheter inom de större industriområdena. Nästan all planlagd, icke exploaterad mark (ca 500 000 m²) ägs av kommunen men endast drygt 200 000 m² är direkt byggklar, i övrigt saknas utbyggt vatten och avlopp, gata, mm. Utöver detta finns enstaka fastigheter eller ytor för verksamhet runt om i tätorten samt i Linnebäck. Två av de största industriområdena Kilsta och Bofors-Backa, som till större delen är i privat ägo, är ej planlagda och ligger således utanför ovan angiven areal. I Backaområdet finns ca 125 000 m² planlagd byggklar mark. Utöver detta omfattas större delen av Björkbornsområdet av områdesbestämmelser vars främsta syfte när de tillkom var att medge bygglovbefrielse för vissa åtgärder.

Degerfors kommun har cirka 1,1 km² (1 100 000 m²) planlagd mark för industriell verksamhet, fördelad på industriområdena Järnverket, Högbergstorp, Kvarnberg, Strömtorp, Jonstorp, Gjuterigatan i Degerfors samt områden i Svartå och Åtorp. Det ojämförligt största industriområdet är Järnverksområdet där det finns möjlighet till förtätning inom gällande detaljplan. Högbergstorps industriområde i söder mellan länsväg 243 och 547 exploaterades så sent som 2004 och fortsatt planläggning för utvidgning pågår.

Karlskoga och Degerfors saknar idag industriområden för större sammanhängande nyetableringar. Därför föreslås att 3-5 nya områden för industriändamål utpekas för utredning och eventuell planläggning. Eftersom närhet till transporter på väg och järnväg är väsentlig bör områdena förläggas så att de fungerar både på kort sikt, längs nuvarande E18-sträckning, och på lång sikt, i närheten av en framtida E18-sträckning över Möckeln söder om Karlskoga och så att även anslutning till järnväg blir möjlig. Föreslagna lägen är Våtsjötorp i öster och Linnebäck i väster i Karlskoga kommun, Högeberg/Tällekullen mellan Karlskoga och Degerfors samt Stubbetorp längs väg 205 söder om Degerfors och i Svartå.

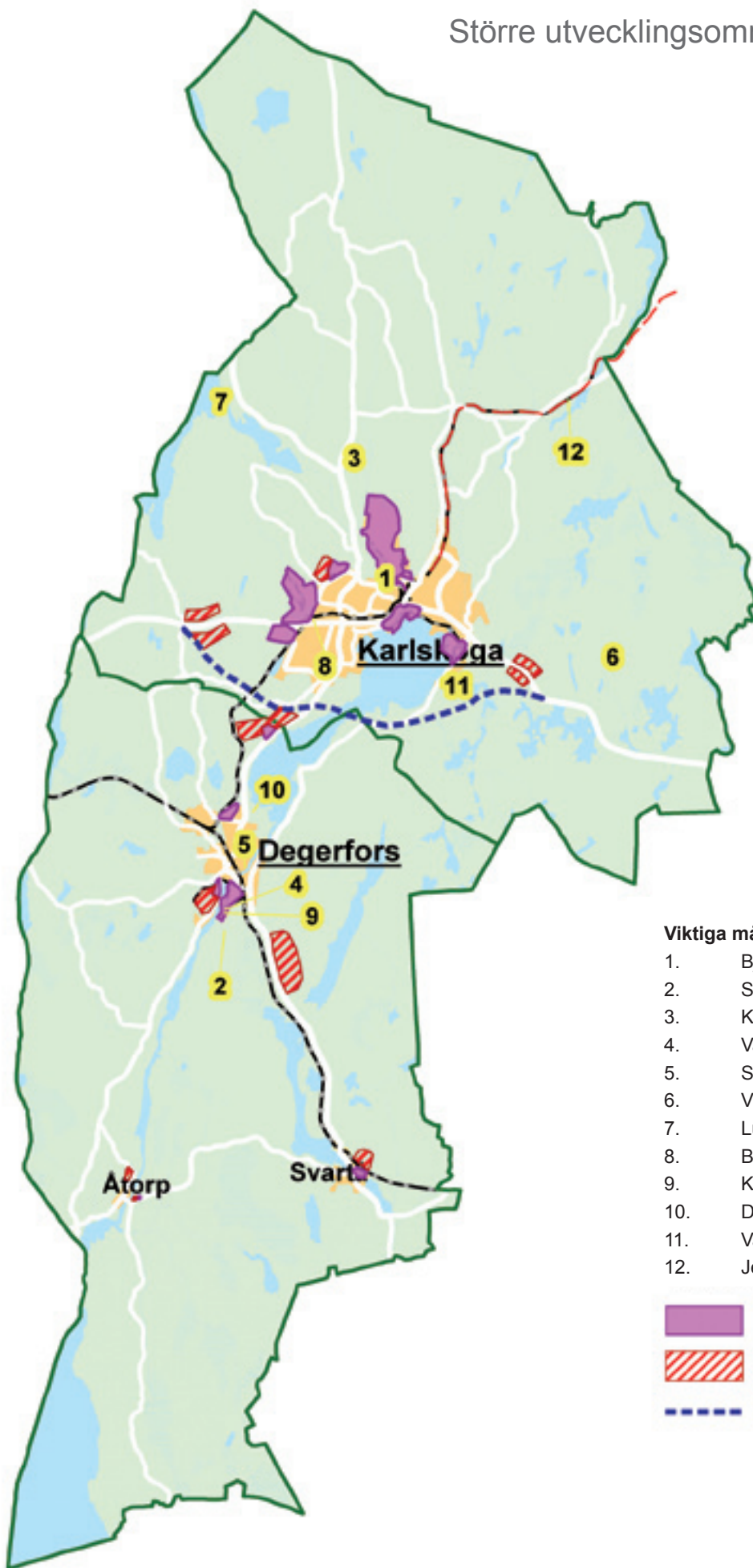
Optimal utvidgning av befintliga industriområden utreds. Om befintliga industriområden utvidgas eller omstruktureras bör alltid redan etablerade verksamheters eventuella behov av expansion beaktas. Befintliga industriområden bör inte fullt ut förtätas med nya verksamheter så att ett företag som behöver expandera tvingas omlokalisera. Det finns då en betydande risk att en omlokalisering sker till annan ort, inte till annan plats i Karlskoga eller Degerfors.

Tillgången till mark och lokaler är jämte tillgången till kompetent arbetskraft avgörande för en bra näringslivsutveckling i våra kommuner. I kommunernas ansvar ligger därför att genom planläggning säkra en balanserad överkapacitet på mark och lokaler oavsett om ägandet är privat eller offentlig.

- Lokalisering av två eller flera nya större industriområden med sammanhängande areal och god tillgång till infrastruktur utreds och planläggning förbereds, där det är möjligt i samarbete mellan kommunerna.
- Utredning och planläggning görs för eventuell utvidgning av befintliga industriområden, och då med beaktande att befintliga etableringar i möjligaste mån ska ges utrymme för expansion.

Närmare beskrivning av befintliga och föreslagna nya industriområden ges i respektive kommundel.

Större utvecklingsområden för näringslivet

Viktiga mål för besöksnäringen

1. Björkborn
2. Sveafallen
3. Karlskoga motorstadion
4. Valsverket
5. Stora Valla / Fotbollsmuseet
6. Villingsberg naturfiskeområde
7. Lunedet
8. Boda Borg
9. Kulturcentrum Berget
10. Degernäs Golfbana
11. Valåsens Golfbana
12. Jernets bana (järnväg)

- Större industriområden
- Utvecklingsområden ny industrimark
- Ny framtida sträckning av E18

6.3 Offentlig verksamhet som arbetsplats

I formell mening utgör offentlig verksamhet inte en del av näringslivet men som del av arbetsmarknaden är den oerhört viktig. Från år 2000 har andelen anställda inom den offentliga sektorn, stat, landsting och kommun, inklusive tillhörande bolag, nationellt legat tämligen konstant på ca 35-37 %. Kommunen i Karlskoga som har ca 2 500 tillsvidareanställda och Karlskoga lasarett med ca 900 anställda är stora och viktiga arbetsgivare. Kommunen i Degerfors har ca 800 tillsvidareanställda. Andelen deltidsanställda är generellt högre inom den offentliga sektorn jämfört med den privata. Den procentuella andelen statliga jobb är generellt färre i en mindre kommun som Karlskoga och Degerfors än på större orter som t ex Örebro och Karlstad. Detta förhållande torde bara i marginell omfattning kunna påverkas, men bör ändå lyftas fram som en regionalpolitisk åtgärd. Karlskoga och Degerfors bör tydligt avisera sitt intresse vid lokalisering av t ex nybildade statliga verk och myndigheter. Den offentliga sektorn är en stor och viktig kund till lokala och regionala företag.

Utvecklingen vid t ex Campus Alfred Nobel innebär även att antalet arbetstillfällen inom den offentliga sektorn ökar.

- Samarbetet mellan offentlig verksamhet och företag ska främjas.
- Samhällsplaneringen ska underlätta för offentlig verksamhet att bedrivas effektivt och utvecklas.

6.4 Näringsverksamhet utanför huvudtätorterna

Det finns flera framgångsrika företag som bedriver industriell verksamhet utanför de båda huvudtätorterna, dels i de mindre tätorterna Svartå och Åtorp, dels i Linnebäck och vid Gälleråsen. Därutöver finns företag inom handel- och besöksnäringen som behandlas under andra rubriker i detta kapitel.

Mindre företagsetableringar, t ex i anslutning till den egna bostaden eller som komplement till lantbruk och skogsbruk är, efter den omfattande strukturomvandlingen jord- och skogsnäringarna genomgått, i många fall en förutsättning för en levande landsbygd med öppna landskap. Om det inte finns särskilda skäl, störningar för omgivningen eller oacceptabel miljöpåverkan, bör denna typ av verksamhet betraktas som positiv och främjas. I allmänhet är omgivningspåverkan mindre på landsbygden än i en tätort.

Nya möjligheter och nya affärsidéer kan utvecklas av driftiga entreprenörer på landsbygden. Det kan gälla allt, från förädling inom jord- och skogsbruk till tillverkning av bioenergi, småskalig vattenkraft, gårdshandel, aktiviteter och övernattningsmed koppling till besöksnäringen.

- Mindre företagsetableringar och så kallade kompletterande verksamheter till jord- och skogsbruk bör uppmuntras och stimuleras. Restriktivitet utifrån en verksamhets eventuella störningar eller annan påverkan på omgivningen ska bedömas från fall till fall och utifrån att en levande landsbygd i många fall förutsätter att boendet är integrerat med näringsverksamhet.
- Nyetablering och utvidgning av verksamhet vid Gälleråsen, undantaget Karlskoga Motorstadion, bör med tanke på vattentäkten undvikas.
- Området Linnebäck ges möjlighet att utvecklas för lättare industri, handel och serviceföretag särskilt med tanke på kopplingen till E18.
- I orterna Svartå och Åtorp ska plats beredas för industrietableringar och andra företagsetableringar.

6.4.1 Jordbruk och djurhållning

Karlskoga kommun har jämfört med länets övriga kommuner den absolut lägsta andelen invånare på landsbygden, endast 5 %. Andelen åkermark är 8,8 % (41,5 km²) och andelen betesmark är 0,6 % (2,9 km²). De största sammanhängande arealerna jordbruksmark finns norr om tätorten på båda sidor Timsälven och västra sidan Lokaåsen, samt strax sydost om tätorten och runt Linnebäck.

De dominerande djurslagen i Karlskoga kommun är höns, följt av slaktsvin och smågrisar. Kor för mjölkproduktion har konstant minskat under perioden 1981 till 2003 medan kor för uppfödning av kalvar har ökat. Vid Lonnen finns två större anläggningar för äggproduktion. Hästhållning, inkl ridverksamhet, blir allt vanligare och finns spridda över kommunen.

I Karlskoga kommun är andelen invånare på landsbygden 2 685, vilket är 8,9 % av kommunens befolkning. Åkerarealen är 3 771 ha och brukas av 102 jordbruksföretag. Vall- och grönfoder utgör största andelen av den brukade åkermarken medan betesmarken utgör 292 ha. Jordbruket i kommunen sysselsätter ca 80 personer, vilket motsvarar 0,5 % av alla sysselsatta i kommunen. Läger man till sysselsatta inom förädling, underleverantörsled och övriga inducerade sysselsättningseffekter, får sammanlagt 540 personer eller 3,4 % av alla som arbetar i kommunen sin sysselsättning från produktion av livsmedel (LRF 2008).

I Degerfors kommun är andelen invånare på landsbygden 1 850, vilket är 18,3% av kommunens befolkning. Åkerarealen är 2 620 ha och brukas av 79 jordbruksföretag. Vall- och grönfoder utgör största andelen av den brukade åkermarken medan betesmarken utgör 273 ha. Jordbruket i kommunen sysselsätter ca 60 personer, vilket motsvarar 1,9 % av alla sysselsatta i kommunen. Läger man till sysselsatta inom förädling, underleverantörsled och övriga inducerade sysselsättningseffekter, får sammanlagt 160 personer eller 5,1 % av alla som arbetar i kommunen sin sysselsättning från produktion av livsmedel (LRF 2008).

Störst sammanhängande jordbruksareal finns i omgivningen kring Åtorp och söderut mot gränsen till Laxå kommun. Området var så sent som på 1990-talet länets mjölkgårds-tätaste med ett 20-tal mjölkgårdar. Idag har de flesta av dessa gårdar övergått till nötköttproduktion och i hela kommunen finns endast tre mjölkproducerande gårdar kvar. Samtidigt har antalet hästgårdar ökat och vid senaste inventeringen fanns i kommunen 85 stycken.

- Jordbruksnäringen ges erforderliga möjligheter att utvecklas.
- Kombinationen hästhållning och boende främjas i lämpliga tätortsnära lägen och i kommunen i övrigt.
- I stadens randområden prioriteras bostads- och verksamhetsutveckling.
- Program- och planläggning för kombination djurhållning/boende i Botorp-Fisksjöområdet.

6.4.2 Skogsbruk

Karlskoga och Degerfors kommuner är utpräglade skogsbygder, 68 % av arealen täcks av skog. I Karlskoga kommun finns de största sammanhängande skogsarealerna i norra och östra delen och i Degerfors kommun i östra och södra delen.

Av 31 700 ha skog i Karlskoga kommun brukas 34 % i så kallade familjeskogsbruk och resten i storskogsbruk. Familjeskogsbruken är fördelade på ca 560 företag med 790 ägare och av dem bor ungefär hälften i kommunen. Resten av skogen hör till det så kallade storskogsbruket, det vill säga de stora skogsbolagen samt staten, kommunen kyrkan m fl. Skogsbruket i Karlskoga kommun omsatte sammanlagt 35 mkr år 2006 och sysselsätter ca 50 personer, vilket motsvarar 0,3 % av alla sysselsatta. Läger man till annan sysselsättning som indirekt är kopplad till skogsbruket sysselsätts totalt ca 740 personer, 4,6 %. Läger

man även till anställda i skogsindustrin blir siffran 970, 6,0 %. (Källa LRF 2008).

Av 26 500 ha skog i Degerfors kommun brukas 28% i så kallade familjeskogsbruk och resten i storskogsbruk. Familjeskogsbruken är fördelade på ca 390 företag med 540 ägare och av dem bor ungefär hälften i kommunen. Resten av skogen hör till det så kallade storskogs-bruket, det vill säga de stora skogsbolagen samt staten, kommunen, kyrkan m fl. Skogsbruket i Degerfors kommun omsatte sammanlagt 29 mkr år 2006 och sysselsätter ca 40 personer, vilket motsvarar 1,3 % av alla sysselsatta. Lägger man till annan sysselsättning som indirekt är kopplad till skogsbruket sysselsätts totalt ca 140 personer, 4,5%. (Källa LRF 2008). Kommunens egna jord- och skogsbruk svarar, jämfört med riket, för en ganska stor del av sysselsättningseffekterna.

Skogspolitikens huvudsakliga lagrum är skogsvårdslagen som kompletteras av miljöbalken. Skogspolitikerna består av två jämställda mål, ett produktionsmål och ett miljömål. Produktionsmålet innebär att skogen och skogsmarken ska utnyttjas effektivt och ansvarsfullt så att den ger en uthålligt god avkastning. Skogsproduktionens inriktning ska ge skogsägaren frihet och eget ansvar att själv besluta om användningen av vad skogen producerar. Miljömålet innebär att skogsmarkens produktionsförmåga, biologisk mångfald och genetisk variation i skogen ska bevaras. Naturvårdsarbetet formuleras bland annat genom riksdagens miljökvalitetsmål Levande skogar, konventionen om biologisk mångfald samt EU:s direktiv på området.

- Skogsnäringen inklusive lokal förädling av skogsråvara bör ges möjligheter att utvecklas.
- I stadens randområden prioriteras bostads- och verksamhetsutveckling.

6.4.3 Fiske

Fiske är en blygsam näring i Karlskoga och Degerfors kommun. Vid Östra Kärne samt i Svartälven finns fiskodlingar. Eventuellt nya etableringar prövas från fall till fall. Någon kartläggning av lämpliga sjöar och vattendrag är inte aktuell. Något yrkesfiske bedrivs inte i kommunerna.

Även sportfiske är att betrakta som en näring. Karlsdals- och Villingsbergsområdet anses vara attraktiva sportfiskeområden i Mellansverige, se vidare under rubriken besöksnäring.

- Fiskenäringen ges erforderliga möjligheter att utvecklas.
- Bostadsutveckling prioriteras vid sjöarna Möckeln, Lonnen, Vätsjön, Skagern, Storbjörken samt längs Letälven.
- Möjligheter till nyetablering av fiskodlingar bör finnas i sjöar eller vattendrag som anses lämpliga.
- Sportfiske som del i besöksnäringen bör utvecklas och främjas.

6.5 Handel

6.5.1 Utveckling av handel

Handel är en viktig del i upplevelsen av en boendeort. Handel kompletterad med restauranger, caféer och andra aktiviteter bidrar till ett levande centrum med möjlighet till möten mellan människor, inköp och förströelse. Karlskoga och Degerfors kommun prioriterar därför utveckling av centrumhandeln i de båda huvudorterna.

Handeln är en viktig näring som bör ges utrymme att verka och utvecklas. Förutom det egna kundunderlaget i Karlskoga och Degerfors finns även ett kundunderlag i gränsområdet till övriga omgivande kommuner. Den allmänna utvecklingen av externa handelscentra av vilka de mest dominerande finns i Örebro och Karlstad har påverkat den

lokala marknaden. Det är därför väsentligt att i så stor utsträckning som möjligt svara upp mot kundernas krav och handelsmönster för att kunna bibehålla och utveckla handeln i Karlskoga och Degerfors.

I Karlskoga finns förutom centrumhandel större dagligvarubutiker i andra lägen och ett antal stadsdelscentrum. Ett större handelshus har under 2009 etablerats på Skolgärdet i direkt anslutning till stadskärnan. Det finns även sällanköpshandel etablerad i olika lägen, det mest utvecklade är Storängen.

Storängens handelsområde är beläget vid Degerforsvägen i Karlskogas södra utkant mot Degerfors. Idag finns 10 butiker inom områdena ljud och bild, möbler/hem, bilar, biltillbehör, färg och byggvaror samt trädgård. Storängen är väl beläget i förhållande till Degerfors. Inriktningen bör främst syfta till att lokalbefolkningen anser utbudet så intressant att de i mindre utsträckning väljer att handla på i t ex Örebro och Karlstad men även att utgöra ett centrum för sällanköpshandel i Karlskoga och Degerfors. Karlskoga bedöms förutom centrumhandeln klara ett externt eller halvexternt handelscentra. Storängen håller för närvarande på att etablera sig som ett regionalt centrum för sällanköpshandel. Tidigare utredningar har föreslagit Odlingen/Botorp som läge för större nya etableringar för dagligvaruhandel. Detta skulle i så fall innebära ett andra externhandelscentra vilket inte bedöms realistiskt, varför en sådan inriktning bör omprövas. Konkurrens från större handelscentra, t ex Marieberg i Örebro och Bergvik i Karlstad kräver att Storängen får en volym och ett innehåll som attraherar tillräckligt stora kundgrupper i Karlskoga och Degerfors men även i övriga omgivande kommuner.

Att hindra nyetableringar för att bevara befintliga mindre dagligvarubutiker är inte realistiskt. Nyetableringar som för Karlskogas del kan säkra närhet till dagligvaror ute i stadsdelarna bör stödjas. Nya dagligvaruetableringar utanför Karlskoga tätort bedöms inte realistiska men bör inte förhindras.

I Degerfors kommun finns den övervägande delen av handeln i Degerfors centrum, med två större dagligvarubutiker som besöksintensiva magneter. Butikerna i Degerfors centrum ligger ganska utspritt och sedan några år pågår ett arbete med att förtäta centrum genom att skapa attraktiva butikslokaler utmed Medborgargatan. Dagligvaruhandeln i Degerfors kommun uppvisar ett av länets högsta försäljningsindex och en förutsättning för den svagare sällanköpshandelns utveckling är man kan dra fördel av dagligvaruhandelns kundunderlag.

I Svartå och Åtorp är utbudet av butiker begränsat. I Svartå finns endast livsmedelsaffär medan det i Åtorp utöver livsmedelsaffär finns frisör, blomsteraffär och försäljning av arbetskläder. Nyetableringar på de båda orterna är välkomna men inte sannolika.

Sällanköpshandeln i en mindre kommun som Degerfors påverkas givetvis av storstadshandeln i Örebro, främst Marieberg samt Bergvik i Karlstad. Närheten till Karlskoga centrumhandel och Storängens handelsområde påverkar också sällanköpshandeln i Degerfors centrum.

Koncentration av befintlig och tillkommande handel i respektive tätorts centrum, samt ett gemensamt centrum för sällanköpshandel i Storängen, kompletterat med dagligvaruhandel i ytterligare lägen spridda över huvudorterna och de mindre tätorterna bedöms vara den mest konkurrenskraftiga strategi som Karlskoga och Degerfors gemensamt kan driva för att på bästa sätt bevara och utveckla den lokala handeln och möta konkurrensen från främst Örebro och Karlstad.

- I Karlskoga sker satsning på två handelscentra i kommunen – stadskärnan (från Kulan/torget till Skolgärdet) samt Storängen.
- I Degerfors sker fortsatt satsning på handel i ett förtätat centrum enligt de överenskommelser kommunen gjort med handelsföretagen i Centrumplanen.
- Nya aktörer ska ges utrymme att etablera sig.
- Att behålla större dagligvarubutiker i stadskärnan/centrum är viktigt och prioriterat.

- Nuvarande spridning av dagligvaruetableringar är god och bör stödjas.
- Storängen i Karlskoga utvecklas till ett regionalt centrum för sällanköpshandel och utrymmeskrävande handel. En satsning på Storängen bidrar till båda kommunernas attraktivitet. Storängen renodlas för handel och gångförbindelser mellan butikerna ordnas. Området förtätas och utökas mot söder på båda sidor Degerforsvägen. Med hänvisning till genomförd etablerings- och lokaliseringstudie bör inte större dagligvaruetableringar medges här (på kort sikt). En ny studie bör på sikt göras för att pröva om en större dagligvarubutik eventuellt kan etableras i område om 15-20 år.
- På Högbergstorps industriområde ges utrymme för bygg- och annan utrymmeskrävande handel.

Närmare beskrivning av befintliga och föreslagna nya handelsområden ges i respektive kommunedel.

6.5.2 Hotell och restauranger

Restauranger och caféer är viktiga för att skapa attraktiva miljöer och mötesplatser samtidigt som de behöver attraktiva platser för att fungera. Det är därför nödvändigt att vara öppen för ny- och ometableringar. Restauranger i anslutning till stora arbetsplatser har också stor betydelse, liksom anläggningar som kan tillgodose turisternas eller förbipasserandes behov. Restauranger och caféer med olika inriktning som kan möta olika gruppers krav och plånbok ger ett mervärde för den sociala miljön och bidrar till att människor kan mötas i det offentliga rummet.

Vad gäller hotell avgör sannolikt andra aktiviteter som genererar besökare, om behov av flera hotell eller hotellbäddar behövs, t ex intressanta och ur logistisk synpunkt bekväma konferensmöjligheter, näringslivets behov av övernattningsalternativ och stort utbud av evenemang och upplevelser.

- Stor frihet bör råda vid ny- eller ometableringar av caféer, restauranger, hotell och närbesläktad verksamhet.
- Etableringar av caféer och restauranger prioriteras i stadskärnan/centrum och längs Möckelns och Letälvens stränder i och i anslutning till tätorterna men bör även i övrigt ses positivt, särskilt på landsbygden.
- Hotell- och konferensmöjligheter i Karlskoga och Degerfors tätorter samt vid Lunedet, Degernäs och Svartå herrgård ges möjlighet att utvecklas.
- Skapandet av attraktiva miljöer och träffpunkter för människor fungerar positivt för café- och restaurangbranschen samtidigt som dess verksamhet är väldigt viktig för att uppnå denna attraktivitet.

6.5.3 Drivmedelsanläggningar

Den skapade pumplagen från 2005 säger att alla bensinstationer som säljer mer än 1000 m³ bensin eller diesel om året ska erbjuda alternativa, förnybara drivmedel. En konsekvens är att anläggningar utvecklas därför att de är för små och inte anses kunna bära investeringskostnaderna för ytterligare ett bränsleslag, vilket främst drabbar landsbygden. En annan trend som pågått länge är att bensinbolagen går samman eller köper upp andra bolag eller stationsnätet i ett visst land. På så vis minskar antalet drivmedelsstationer totalt sett samtidigt som tidigare bemannade stationer konverteras till automatstationer. Då biogas och så småningom även eldrift förutsätts bli allt vanligare framöver torde förutsättningarna i drivmedelsbranschen komma att förändras ytterligare, det är dock i dagsläget oklart när detta slår igenom på bred front. Vad gäller biogas finns både möjligheter och planer på att producera sådan lokalt.

I kommunernas glesbygd finns två mindre drivmedelsstationer i tätorterna Svartå och

Åtorp. Båda dessa anläggningar drivs av bolag vars affärsidé är att finnas i glesbygd och på mindre orter.

Det är sannolikt att ytterligare ett antal drivmedelsanläggningar kommer att avvecklas under de närmaste 10 åren varför behovet av ytor för nyetablering torde vara begränsat. Anläggningar som inte ligger i långsiktigt hållbara lägen kan bli föremål för omlokalisering. Någon ny aktör kan även dyka upp på marknaden och måste kunna erbjuda en lämplig plats att etablera sig på. För att minimera miljöpåverkan bör anläggningar förläggas till trafikorienterade lägen där kunden ändå passerar, till och från arbetet eller till och från livsmedelsbutiken, inte utlokaliserade i perifera lägen, samtidigt som hänsyn måste tas till omgivningen vad gäller störningar och risker.

- Drivmedelsförsäljning bör i möjligaste mån styras till lägen längs de mest trafikerade stråken och punkterna i staden, för Karlskoga längs E18 och Degerforsvägen (väg 205) samt för Degerfors längs väg 205, dock utan att det innebär störningar eller risker för bostäder eller andra verksamheter.
- Utrymme för nyetablering av större drivmedelsanläggningar i Karlskoga bör avsättas vid trafikplats Odlingen samt vid trafikplats Rosendal.
- Vid genomförande av Västerleden i Degerfors bör utrymme finnas för etablering av drivmedelsanläggning vid Högsbotorp eller Kvarntorp.
- I glesbygd bör kommunerna verka för att nuvarande drivmedelsanläggningar inte avvecklas och om så ändå sker bör kommunerna bidra till att skapa förutsättningar för okonventionella anläggningar (av den typ som finns i bruk i t ex den värmländska glesbygden)

6.6 Besöksnäring

Besöksnäringen har under lång tid varit underskattad i Sverige. I takt med att världen blir allt mer tillgänglig, växer intresset även för nationer som Sverige. Utvecklingen går från masssturism till nischresande, där resenären kräver mer skräddarsydd inspiration. Besöks handeln utgör ca en tredjedel av den totala handelsvolymen och ska därför beaktas även i detta sammanhang.

Efterfrågan på upplevelser ökar och Karlskoga har tillgång till ett av landets internationellt mest kända varumärken, Alfred Nobel. Detta bör utnyttjas i än högre grad.

Ett turistiskt samarbete har under många år utvecklats mellan Karlskoga och Degerfors kommuner genom att Degerfors köper tjänster av Karlskoga. Arbetet kring besöksnäring ska stärkas och vidareutvecklas, i samarbete med entreprenörer, andra kommuner och hela regionen. Profilerings-, affärsutvecklings- och marknadsförings- ska prioriteras. Entreprenörers förutsättningar och möjligheter att skapa unika, kvalitativa och attraktiva produkter är avgörande för en utveckling av besöksnäringen. Nedanstående riktlinjer förutsätter ekonomiska resurser samt i många fall initiativ och ekonomiska resurser från andra parter än kommunen.

- Främja initiativ som utvecklar befintliga och nya verksamheter och aktiviteter inom besöksnäringen.
- Öka samarbetet med företagare, omgivande kommuner och regionen för att utveckla besöksnäringen.

6.6.1 Turistisk infrastruktur

Turistisk infrastruktur är t ex vägar, järnvägar, farleder och sjösystem liksom vandrings-, cykel- och kanotleder. Den turistiska infrastrukturen knyter samman destinationerna och är en upplevelse i sig. Satsningar är ofta gräns- och branschöverskridande som inget enskilt

företag kan ta ansvar för, men som långsiktigt gynnar många.

Det är viktigt att knyta samman leder, naturområden, sjöar och vattendrag till längre sammanhållande system med rastplatser, gästhamnar och övernattningsmöjligheter. Genom att Karlskoga och Degerfors i ett helhetsperspektiv knyter samman dessa system skapas en attraktivare destination som har större möjlighet att bli framgångsrik och bärkraftig.

Bergslagskanalen från Karlskoga till Filipstad har idag en livaktig båttrafik genom slussarna i Knappfors. I nära anslutning till järnvägen, Jernets Bana, finns ett stort utbud av sevärigheter, boende, restauranger och aktiviteter. Svartälven är en populär kanotled, där turistiska företag är etablerade. I Karlskoga finns tre uppmärkta cykelleder Hyttleden, Lunedsrundan, Granbergsdalsrundan. I Degerfors finns cykel- vandrings- och ridled utmed Skagern. Längs f d järnvägen mellan Strömtorp och Otterbäcken kan man numera hyra och på egen hand åka dressin.

I Degerfors finns campingplats vid Degernäs, med campingstugor av god standard. I Karlskoga finns campingplatserna Lunedet och Villingsberg. Campingstugorna här har för närvarande en lägre standard än vad som efterfrågas. Det saknas markerade sk ställplatser för husbilar centralt i tätorterna.

- De båda kommunerna ska samarbeta med varandra och med kringliggande kommuner, för att förbättra tillgängligheten och skapa ett sammanhållet system mellan besöksmålen och på så vis skapa en attraktivare destination.
- Samverkan mellan kommunerna och privata initiativ är önskvärda och nödvändiga för en positiv utveckling av besöksnäringen.
- Starta planering och genomförande av cykelväg runt Möckeln.
- Utveckla campingplatser, främst stugor och ställplatser för husbilar.
- Förbättring av tillgängligheten till bryggor och rastplatser vid kanotlederna.
- Ökad tillgänglighet till och vid Bergslagskanalen.
- Utökning/utveckling av trafiken på järnvägen Degerfors – Nora.
- Rundslingsor skapas för vandring.

6.6.2 Destinationer - naturupplevelser, kulturintressanta platser och aktiviteter

Alla regioner i så gott som hela världen marknadsför sin vackra omgivning och natur. Naturområden som lyckas profilera sin särprägel blir allt populärare. Vildmarksupplevelser, gärna i kombination med lyx efterfrågas. Trängseln längs de svenska kusterna ger möjligheter för andra områden.

Utvecklingen inom besöksnäringen har gått mot natur- och kulturintressanta platser med ett utbud av aktiviteter, mat och evenemang –och inte minst aktörer som känner samhörighet och väljer att samarbeta. I Karlskoga- Degerforsområdet marknadsförs följande natur- och kulturintressanta platser: Alfred Nobels Björkborn, Rosendal, Lunedet och Knappfors, Granbergsdal, Grönfeldtsudden, Sveafallen, Berget, Svartå och Åtorp. Miljöerna ska vara levande och förmedla en intressant historia till framtidens generationer. De ger samtidigt möjlighet till aktivitet. Mer rent aktivitetssinriktade destinationer är Boda Borg, Karlskoga Motorstadion och Degernäs.

Möckeln har stor potential att utvecklas som besöksmagnet. Insatser i form av båtplatser, gästhamnar, bryggor och iläggingsplatser skulle ge förutsättningar för att ha egen båt, båtturer efter turlista och charter, båtuthyrning och fiske. Utveckling av strandpromenader, cykelleder, badplatser och aktiviteter skulle öka attraktionskraften.

Bergslagskanalens sjösystem innefattar Karlskoga, Kristinehamn, Storfors och Filipstad. Utvecklingsarbete har pågått under flera år, bl a brohöjningar, renovering av slussar, nya gästhamnar, bryggor, lägerplatser och åtgärder för att skapa ett året runt koncept, t ex plogade, säkerhetsmarkerade långfärdsskridskobanor. Ytterligare framtida, långsiktiga

utvecklingsmöjligheter finns kring förlängning av kanalen men då fordras mycket stora investeringar.

Jernets Bana är ett unikt och komplext spårssystem med veteranjärnväg, stationsområde, dressin, industri och stickspår med anknytning till SJ:s trafik på stambanan. Jernets bana sträcker sig från Nora i norr till Svartå i söder. Dressinbanan sträcker sig från Ängsbäck till Gullspång.

- Särprägelns ska profileras för att turister ska lockas. Samarbeta ska ske med markägare, entreprenörer och regionala aktörer.
- Vid nyetableringar bör om det är möjligt redan befintliga turistiska områden utvecklas med tanke på synergieffekter och tillgänglighet.
- Kommunerna ska, i sin planering, verka för att de områden som utkristalliserats som kulturintressanta platser; Alfred Nobels Björkborn, Rosendal med Bofors Stationsområde och Jernets bana, Sveafallen/Berget, Lunedet/Knappfors och Granbergsdal/Karlsdal kan fortsätta utvecklas.

6.6.3 Besöksmål

Besöksmål kan ha en attraktionskraft internationellt, nationellt, regionalt och lokalt. Inom besöksnäringen finns en strävan att bredda attraktionskraften till fler grupper från fler regioner/länder. Här görs ett försök till indelning av några specifika besöksmål i Karlskoga och Degerfors beroende på huvudsaklig attraktionskraft (nuvarande och potential) med riktlinjer för hur besöksmålen kan utvecklas. Det är viktigt att notera att ett helt område ofta har dragningskraft, t ex Bohuslän eller Glasriket och drar till sig besökare. Detta ger automatiskt dragningskraft till enskilda objekt och aktiviteter.

Internationellt

Alfred Nobels Björkborn

Alfred Nobel är ett av Sveriges nationellt och internationellt mest välkända namn och varumärken. Karlskogas varumärke är Alfred Nobels Karlskoga. De kärnvärden som marknadsförs utifrån Alfred Nobels gärningar är innovation och kultur. Att låta varumärket vara en inspirationskälla som genomsyrar destinationsutvecklingen och produkterna förstärker möjligheterna till framgång internationellt och nationellt.

Nobelstiftelsen äger namnrättigheterna vilket begränsar hur namnet kan användas. Karlskoga har hittills inte lyckats använda Alfred Nobels anknytning till orten med tillnärmelsevis full effekt. Här finns stora utvecklingsmöjligheter men då måste ett totalkoncept för området skapas och investeringar göras.

- Björkborns herrgård med anknytande verksamheter ska främjas.
- Björkbornsområdets status läggs fast i program- och detaljplan.
- Ett totalkoncept för Alfred Nobels Björkborn bör utvecklas som gör det intressant som besöksmål för betydligt större grupper än idag, särskilt internationellt. Det finns mycket stora utvecklingsmöjligheter för Björkbornsområdet om det utvecklas och marknadsförs mera

Sveafallen

Sveafallen är ett viktig nyckelområde för den geologiska forskningen omkring istidens senare del. Den unika naturen med en mängd jättegrytor, strömrännor och spektakulära klippväggar lockar såväl geologer som naturturister och bergsklättrare. Området är idag naturreservat och förhållandevis lättillgängligt genom närheten till Kulturcentrum Berget som fungerar som entré till Sveafallen och som har ett generöst utbud för besökare i alla

åldrar, bl a servering och hantverksförsäljning. Besöksmålet har stor potential som kan tas tillvara bättre genom mer medveten marknadsföring.

- Åtgärder bör göras i samverkan med alla berörda parter för att tillgängliggöra området och rusta upp vandringsleder och information.

Nationellt

Karlskoga Motorstadion

Områdets verksamhet är en nationellt och till viss del internationellt välkänd anläggning med gott renommé och bör ges goda möjligheter att utvecklas ytterligare. Områdets status stadfästas i program- och detaljplan. Erforderligt skydd för kommunens vattentäkt avgör omfattning och utvecklingsmöjligheter.

- Karlskoga Motorstadion och anknytande verksamhet läggs fast i detaljplan, befintlig verksamhet bör ges goda förutsättningar att utvecklas samtidigt som anknytande verksamheter kan adderas, dock med hänsyn till att vattentäkten samtidigt ska skyddas.

Valsverket

Nöjesanläggningen Valsverket ligger i den äldsta delen av Degerfors järnverk. Lokalen har kvar mycket av den gamla industrimiljön med sinnerstensväggar, travers- och stålkonstruktioner. Med en kapacitet på 1 100 gäster är den en av regionens större nöjeslokaler. Här förekommer regelbundet evenemang som drar publik från ett stort omland.

- Detaljplanläggning genomförs för att säkra användningen och som underlag för att förbättra tillgängligheten för besökare och transporter.

Stora Valla/Fotbollsmuseum

Degerfors IF:s klassiska hemmaarena samt i en intilliggande ny byggnad det fotbollsmuseum som byggts upp kring bruksortens framgångsrika fotbollslag. Stora Valla-området och fotbollen är av yttersta betydelse för Degerfors varumärke. Stora Valla IP utsågs 2003 till idrottshistoriskt minnesplats och är ett av ortens populäraste besöksmål. Den unika samlingen av föremål och historiska dokument som finns på Fotbollsmuséet bidrar starkt till detta och utgör potential för ytterligare utveckling, särskilt bör installationer som tilltalar yngre besökare tillkomma. Rent sportsligt kan åtgärder komma att krävas före 2014 för att arenan ska fortsätta vara godkänd för elitfotboll.

- Insatser görs för att Stora Valla IP även i framtiden ska vara en godkänd arena för elitfotboll, vilket är av stor vikt i marknadsföringsarbetet då arenan och namnet Stora Valla är ett av Degerfors kommuns starkaste varumärken.
- Fotbollsmuséet bör utvecklas för att attrahera en bredare publik.

Villingsbergs sportfiskeområde

Villingsbergs sportfiskeområde består av ett ädelfiskeområde och ett naturfiskeområde. Ett stort antal fiskeintresserade från hela Mellansverige besöker området varje år.

Ädelfiskeområdet är det största och mest besökta, tillgängligt för både proffs och amatörer. Vid de flesta familjesjöarna finns vindskydd. En privat entreprenör sätter ut fisk varje vecka under spöfiskesäsongen i familje- och flugfiskesjöarna. Områdets äventyrssjö är Lilla Svinsjön där det sätts ut fisk minst fyra gånger per säsong. Norrämten är också en äventyrssjö men är endast för uthyrning. I Sörämten är flytringsfiske med flugspö tillåtet. Stora Svinsjön är handikappvänlig med brygga ut till sjön. Det finns fina vandringsleder i området. Under vintersäsongen fiskas röding i Sörämten.

Naturfiskområdet består av en lång rad sjöar där den största och djupaste är Storsjön. Varje höst sätts laxöring ut. Andra sjöar som bör nämnas är Holmsjön som hänger samman med Örgiven vilken är mest känd för stora gäddor, Lysingen med stora gäddor, abborrar, braxen, mört och löja och Tjogseln med fin abborre. En sjö som också heter Holmsjön är lätt att komma till men är mest intressant vintertid då den erbjuder stora abborrar.

- Sportfiskeverksamheten i Villingsbergsområdet ska ges möjlighet att utvecklas.

Regionalt / Lokalt

Lunedet-Knappfors

Lunedet är ett socialt naturreservat beläget mellan sjöarna Lonnen och Alkvettern. Här finns en sluss där mindre båtar kan ta sig mellan sjöarna. Mot söder är vattenvägen blockerad i Timsälven medan det mot norr går att ta sig långt upp i Värmlands sjösystem via Bergslagskanalen. Restaurang, café, campingplats, hantverksförsäljning, mm finns inom området och det är ett regionalt utflyktsmål. Slalombacken är avvecklad.

En ny vatten- och avloppsledning till Lunedet har avsevärt förbättrat utvecklingsmöjligheterna för området.

- Bejaka nya verksamheter och aktiviteter som kan bredda utbudet och förlänga säsongen i Lunedsområdet, i enlighet med kriterier i fördjupad översiktsplan, FÖP för Lunedet.
- Förändringar av naturreservatets omfattning ska ske i enlighet med Fördjupad översiktsplan för Lunedet.

Ekeby - Boda Borg

Äventyrs- och aktivitetsverksamheten vid Boda Borg har varit framgångsrik under många år men måste troligen utvecklas och förnyas för att behålla sin attraktivitet. Kommunen äger mark runtomkring och det är viktigt att denna inte används för exploatering som hämmar eller omöjliggör att verksamheten kan utvecklas.

- Aktivitetskonceptet med anknytande verksamheter ges möjlighet att utvecklas i Ekebyområdet.

Kulturcentrum Berget

Arbetarbostäder från 1870-talet som förvaltas av Föreningen Berget. Privata entreprenörer driver här café, handelsbod, vävstuga, smedja, bakarstuga och museum. Veboa är en modern utställningslokal inredd i det stora uthuset. Sommartid uppträder artister på utomhusscenen och här hålls loppmarknad, julmarknad, konstutställningar och enskilda evenemang som Bakerstugens Dag. Populärt för barnen är djurhagen med tamdjur. Här finns även fest- konferens- och utställningslokal för uthyrning. Berget fungerar som entré och startpunkt för besökande till Sveafallen.

- Möjlighet att utveckla Kulturcentrum Berget ytterligare bör finnas.

Degernäs

Degernäsområdet har under de senaste åren genomgått en omfattande förvandling och är idag ett mångsidigt besöksmål för golfтуризм, rekreation och friluftsliv. Här finns Degernäs camping, med stort utbud av campingstugor och campingplatser, i direkt anslutning till Möckeln. Degernäs herrgård erbjuder mat och lokaler för möten och konferenser. Degernäs golfbana är en modern och naturskön 18-hålsbana och området är även ett naturreservat med anpassade strövstigar. Här ligger Degernäs badplats med en fin sandstrand.

- Möjlighet att utveckla området ytterligare bör utredas, bl a att anlägga en brygga för anläggning och aktiviteter nedanför herrgården.

Valåsen

Här ligger Karlskoga Golfklubb med en modern och naturskön 18-hålsbana som ligger på höjden med utsikt över sjön Möckeln. Mat erbjuds på Valåsens Golfrestaurang.

- Golfverksamheten ges möjlighet att utvecklas.

Jernets bana

Banan Strömtorp-Bofors fortsätter norrut mot Granbergsdal, Gyttorp och Nora. Denna del vara ursprungligen stommen i Nora Bergslags Järnväg som byggdes upp för bergsbrukets behov. Idag utgör banan efter upprustning med EU-finansiering en unik turistisk trafiksträcka för veteranjärnväg med såväl ångtåg som lättare trafik med tidstypiska rälsbussar mm och är en del av den sk ”Jernets bana”. Veteranjärnvägstrafiken omspanner trafik hela sträckan Nora –Degerfors i ett kommunövergripande samarbete. Fortsättningen med Järnvägen Nora-Järle är Sveriges första normalspåriga järnväg och har en väl utbyggd veteranjärnvägstrafik. Sträckan är tillsammans med Nora stationsområde och Pershyttans Hyttområde utnämnt som industriminne och riksintresse. Området vid Bofors station är en del av ett riksintresseområde för kulturmiljövården. Totalt sett utgör banan Degerfors/Strömtorp-Bofors station-Nora-Järle-Örebro en nordlig transportlänk ”på tvärs” i stambanenätet som kan utvecklas såväl logistiskt som turistiskt. Även vissa stickspår, främst till Björkborn och Valåsen, är turistiskt värdefulla som del av ”Jernets bana”.

- Bofors stationsområde med tillhörande järnvägsanknuten mark och byggnader bör i samverkan mellan olika intressenter bevaras och utvecklas för järnvägens framtid som transportslag och turistisk resurs. Kopplingar till Nora, Järle och Pershyttan som industriminnen och riksintressen bör stärkas.
- Stickspår till besöksmål som är värdefulla för turisttrafik bör bevaras.